

Összefoglalva: az elemzett vers nagyszerű példa arra, hogy a világos, a nappali tudat győzelmére csengetve ki a költeményt (noha óhajlás, vágy és könyörgés formájában), Babits egy olyan szellemi dimenziót nyit, ami a köztudatban szinte veszendőbe ment. Életünk formálásáról mint viszonyítási alapról le nem mondván, a szenvedésen keresztül vezető krisztusi terápiát ajánlja a késői olvasónak. Nem olcsó vigaszt tehát, hanem harcot – önmagunkkal és a bennünk lakó Krisztus megértéséért.

Papi sors

Hirtelen zúdult le az északi szél. A pályaudvari lámpák riadtan hintáltak a vékony drótköteleken, egy-egy szélroham megkavarta a fölgülemlett port. A szél elvitte a megafon hangját, mely artikulátlan hangtömegként szárnyalt végig a kihalt vágányok fölött.

Az összekapcsolásra váró teherkocsik között vasutas egyensúlyozott lámpájával. Mint a helyét kereső fénybogár, melynek jele hol eltűnik, hol ismét megvillan.

– Nem tudja, mikor jön a d-i személy?

Kimászott a két kocsí közül, s ernyőt formált a tenyeréből, hogy a szél ne vigye el a hangját.

– Késik.

– Mennyit?

Megvonta a vállát. Arra gondoltam, ha lekésem a csatlakozást, kútba esett az egész út. Láthatta rajtam a tanácstalanságot, maga mellé helyezte a lámpáját, és óvatos mozdulattal rágyújtott.

– Sürgős volna, mi? – mondta jóindulatúan.

– Nagyon!

Tűnődve méregette a sötétséget. Mintha onnan várna valami megváltó ideát. Am csak a szél dudált fenyegetően. A megafon megint böffentett egyet.

– Nem hallja? Bizonytalan ideig késik! Tudja, ilyen időben mindig baj van a váltókkal. – Nagyon szívott a cigarettából, melynek vége felparázslott, s egy pillanatra megvilágította tekintélyt parancsoló bajszát és jóindulatú meleg szemét. Mintha elmosolyodott volna, de az is lehet, hogy a fölöttünk hintáló lámpa tévesztett meg.

– Most mit csináljak? – kérdeztem kétségbeesetten.

– Várjon! – mondta. Komótosan fölemelte a lámpát, eldobta a cigarettát, és óvatosan szétaposta a csikket. Mire válaszolni tudtam volna, eltűnt a mellettünk sötétlő szerelvény mellett.

Fázósan topogtam a kihalt sinek között. „Várni! Ennél okosabbat nem is mondhatott volna! De meddig kell várni? S vajon vár-e a D-ből induló vonat is?” Közben a szerény kivilágított állomásépület előtt szinte araszolva végighaladt egy tehervonat. A kocsik kellemetlenül csikorogtak, mintha maguk is idegenkedtek volna ettől az úttól. „Vissza kellene mennem, s megkérdeznem az állomásfőnöktől, van-e remény.”

– Jöjjön! – az iménti vasutas oly hirtelen tűnt elő az áthatolhatatlan sötétség-ből, hogy összerezentem az ijedtségtől.

Szó nélkül követtem. Átmásztunk egy fékező fülkén, s váratlanul üres területre értünk, ahogy a nyomában lépdeltem, a talpammal érzékeltem, hogy a sínek között itt benőtte a fű. Ismeretlen vezetőm otthonosan mozgott, s ugyancsak szednem kellett a lábam, hogy a nyomában maradhassak. Alighanem távolodtunk az állomásépülettől. A városka ismert zajai is egyre messzebről szűrődtek felénk.

A pályaudvar végében, közvetlenül a kijáratí váltóknál néhány kocsi álló tehervonat vesztegelt. Végigügettünk az ellenségesen hallgató kocsisor mellett, s kísérom nyomán én is megtorpantam a villanymozdony mellett.

– Józsi bácsi! – a vasutas megkoccantotta lámpájával a mozdony ajtaját.

Vártunk. Néhány pillanat múlva résnyire nyílt a jármű ablaka, és a Józsi bácsinak nevezett valaki kiszólt rajta:

– Indulunk?

– Azt mondták a forgalmiban, magának kell először indulnia, mihelyt át tud menni a váltókon. Hiszen tejet visz! De nem ezt akartam mondani! Magával tudná vinni ezt az urat? Nagyon siet!

Most csönd volt. Mintha Józsi bácsi nem is hallotta volna a kérést. Aztán zaj támadt. Résnyire nyitotta az ajtót.

– Mind sietnek! Mindig sietnek! Miért nem marad otthon ebben az ítéletidőben!? – Közben akkora rést hagyott, hogy fel tudjak kapaszkodni – No jöjjön! Úgyse utazott még ilyen kényelmetlenül!

Amikor megszokta a szemem a sötétséget, érzékelnem kezdtem, hogy rajtunk kívül még valaki van a vezető fülkében. S mert a még mindig sötétségben álló mozdonyvezető halkán szólt, magam is suttogva válaszoltam.

– Meddig megy?

– D-be. Szeretnék átszállni, ha még lehet.

– Lehet – alighanem nevetett – persze, hogy lehet! Csak indulnánk már!

Szorosan egymás mellett álltunk. Szemét előre szegezte, mintha a jelzőt igyekezett volna megbűvölni. De az makacsul pirosat mutatott. Közben csak úgy mellékesen odaszólt:

– Ne nagyon moco-rogjon! Még felébreszti Fricit. Olyan jól alszik! – S valóban: a fülke mélyéből most már a szelíd, az otthon idilli zajait idéző horkolást is ki lehetett venni. Két kis kattanas... fütyülés... kattogás... fütyülés...

Közben a Józsi bácsinak nevezett férfi – a sötétben is látszott: alaposan megtermett ember – halkán motozott. A fülkét rövidesen kellemes fokhagymaszag töltötte meg.

– Kér egy katonát?

Kezemet a keze felé nyújtottam. Megéreztem a bicska nyelét, majd a pengéje irányába tapogatóztam. A végén ott várakozott a katona. Amint a házi kolbászt ízlelgettem, az otthoni reggelik emléke járt át. Megint felém nyújtott egy falatot, aztán ismét.

– Igyék egy kortyot. – Halk nyikordulással lecsavarta a termosz födelét és teát töltött bele. A kinti hideg után mintha a boldogok szigetére értem volna.

– Régen van mozdonyon? – kérdeztem, hogy megtörjem a köztünk súlyosodó csöndet. Nem válaszolt. Maga mögé nyúlt, s a fülkét hirtelen megvilágította a lámpafénye.

– Indulunk! – A jelző valóban zöldre váltott. A billentyűk között matatott, s a szerelvény szép lassan megindult. Óvatosan haladtunk végig a váltók között, ahol az üvöltő szélben és a táncoló hópelyhek között vasutasok szorgoskodtak kis seprőikkel. Józsi bácsi résnyire nyitotta az ablakot.

– Jó munkát, fiúk!

– Isten áldja, Józsi bácsi!

Már kint voltunk a nyílt pályán. A szerelvény érezhetően gyorsított.

– Figyelje a jelzőket!

Kicsit tanácstalanul nézhettem, mert megismételte, kicsit oktató hangszíjjal:

– Jobbra figyeljen, fölfelé. Ne itt benn nézelődjön! Azt nézze, engednek-e rendszeren!

Melegem lett. A teától-e vagy a váratlan megbiztatástól, nem tudom. Izgatottan fúrta szemem a sötétségbe, éreztem, ahogy a vaspárkányon nyugvó tenyeremet szép lassan átítatta az izzadság.

Jócsi bácsi a billentyűkkel matatott. A vonat most egyenletes sebességgel haladt, ütemesen csattogtak a kerekek.

– Mit is kérdezett az imént?

– Rég van-e mozdonyon.

Elmosolyodott. Mint a jótékony óriás.

– Hát, vagy húsz éve vezetek mozdonyt.

Már-már közbevágta. Valami ostoba közhelyet akartam mondani, olyasmit: ez nagyszerű, vagy, hogy nehéz élete lehetett, de folytatta:

– Végigjártam ám a számléltrát! Voltam fűtő a négyhuszonnégyesen, aztán tanfolyamokat végeztem, vezettem gőzmozdonyt, de ez mégis más. – Megint egy katonát kínált – Sokkal védettebb, meg biztonságosabb is.

Az összes lehetséges kérdések közül a legostobábbat sikerült kibőknöm:

– Mindig mozdonyvezető akart lenni?

Amikor kimondtam, már meg is bántam, de megintcsak levágott egy darabka kolbászt és kenyeret kanyarított alá.

– Hát, nem mondom. Amikor gyerek voltam, én is szerettem volna mozdonyt vezetni. Az apám is mozdonyvezető volt, mint Szabó Lőrincé. Ismeri a verset? – És már mondta is, tünődve, lassan, ízlelgetve a sorokat:

*Mozdonyon is utaztam: az apám
felvett magához, acélparipán
lovagolni! De a gép valami
más volt, nem voltak karcsú lábai,
inkább bivaly, igen, az lehetett*

vagy elefánt...

– Akkor a családban kapta a fertőzést!

– Nem mondhatnám. Emlékszik biztos a *Tücsökzenére*, abban arról is ír Szabó Lőrinc – sajnos, nem tudnám szó szerint idézni, pedig amikor először jelent meg a kötet, negyvenhétben, ha jól emlékszem, betéve tudtam az egészet –, hogy az apja nagyon komor ember volt, mert a családban mindenki többre vitte, mint ő. Kovács volt, aztán került a vasúthoz, de nem szerette. „Apa komor volt, ritkán nevetett.” Nos, az én apám nagyon vidám ember volt, de eszébe sem jutott, hogy megfertőzzön a szakmájával. Gimnáziumot végeztem, aztán szemináriumba kerültem.

Az elképedéstől megakadt a falat a torkomon. Alig tudtam kiköhögni.

– Halkan! Úgy köhög, mintha meg akarna fulladni! Még fölébreszti nekem Fricit!

– Szeminárium...? – dadogtam – Dehát akkor... maga...

– Pap vagyok – mondta, és meghúzta az egyik kart –. De ha így figyel a jelzőket, nem sok hasznát veszem.

A vonat lassította futását, majd zihálva megtorpant a jelző előtt, amely makacsul pirosat mutatott.

– Ne haragudjék – még mindig a váratlan közlés hatása alatt beszéltem, kicsit akadozva, zavartan –, nem úgy néz ki, mintha pap volna!

– A ruhámra gondol? – Végighúzta vaskos, bütykös mutatóujját olajfoltos öltözékén – Nem a ruhán múlik az ilyesmi, hanem beljebb kell keresni a forrását.

– És miért itt? – Körbemutattam a szűk mozdonyvezetői állásban.

– Azt hiszi, itt nem lehet?

– Nem, csak . . .

Furcsa helyzet volt. Szinte egymáshoz préselve álltunk, odakint dudált a szél, s közben olyanokról szerettem volna kérdezni, amihez a mező tágassága és a templom ég felé törő harmóniája kellettek.

– Tudja, néha tényleg nosztalgiát érzek. Amikor bedübörgök F-be valamelyik mozdonyon, mindig megnézem a pályaudvari órát, és arra gondolok: ilyenkor még aludtunk, most keltem, most együtt imádkoztunk, ilyenkor miséztem . . . Egyszer-egyszer összeszorul a torkom, s bizony, azt is megkérdeztem magamtól eleinte, okos voltam-e, amikor kint maradtam.

– „Kint”?

– Akik visszamentek, amikor helyreálltak a rendi keretek, így mondják. Mi „kint” maradtunk. De ez csak a látszat. Valójában itt „kint”, ebben az állásban is „bent” érzem magam.

– Mehetünk!

– Látja, magában van tehetség. Frici is mindig ezt mondja: „Józsi bácsi, mehetünk!” Nem, hogy zöld.

Miközben a szerelvény egyre lendületesebben hagyta maga mögött a sejtelmesen zúgó fákat és a biztonságot jelképező órházakat, lassan szürkülni kezdett. Elég régen álltunk némán egymás mellett. Nem tudom, mire gondolhatott ő, én sehogys tudtam rendet tenni magamban. Egy pappal utazom D. felé, egy pappal, aki mozdonyvezető s aki mozdonyvezetőként legalább annyira pap, mint sokan mások.

– Most hallgat, mi?

Mintha belém látna ez az ember! Mintha gyóntató székből volnánk, kettesben, hiszen Frici nevű társa még mindig nem adott magáról életjelt azon kívül, hogy lelkesen aludt. S ahogy e fölém magasodó derűs férfit figyelem, furcsa biztonságérzet kerít hatalmába, mintha apám volna az, ahogy a gyerekszoba ajtajában állva azt kérdezte: „Már megint szomorú vagy?” S ilyenkor a gyermekállapot szörnyű nyomorúságai rögtön tovatűntek, s csak az a mosoly maradt, amit mindnyájan a szívünkbe zárva őrzünk, s próbálunk továbbörökíteni a mi fiainknak és lányainknak. Vajon ennek az öregedő embernek, aki a vezető állásban állva figyeli a tájat, hányan köszönhetnek ilyen pillanatokat?

T-ben tíz percet állt a vonat. Józsi bácsi leszállt, nagyokat nyújtózott a szerelvény mellett. Amikor visszakapaszkodott, figyelmeztetően mutatott a karórájára.

– Eléri, ne aggódjon.

Mindketten a csatlakozó vonatra gondoltunk. De most valahogy nem is volt olyan fontos az a vonat ott a messzeségben. Sokkal izgalmasabb volt számomra ez az ember, aki mintha titkot őrizne, s az a titka, hogy – nincs.

– És ha nyugdíjba megy? – Akkor már kint robogtunk a lejtőn, ahonnan az egész környéket belátni.

– Van még egy kis időm – huncutul villant a szeme –. Nem sürget senki.

– Már ne haragudjék, ha megkérdem: hány éves?

– A hatvanadikat taposom.

– Tényleg nem gondolt még a nyugdíjra?

– Hová menjek? Én itt vagyok otthon. A mozdonyon meg az emberek között.

– Olyan jók az emberek?

– Mint másutt. De megtanultam, ha szeretettel közelítünk hozzájuk, szeretetet kapunk vissza.

– Hogyan tudta ezt megtanulni?

Kicsit gondolkodik, nézi a tájat, mely itt egészen más arcát mutatja. Ide még nem érkezett meg a szigorú tél, az őszi színek uralkodnak mindenhol.

– Amikor kikerültünk a rendházból, én egyenesen hazamentem. Apám nem volt otthon, az ország másik végén teljesített éppen szolgálatot. Anyám zokogni kezdett, amikor meglátott: „Kisfiam, mi lesz veled?” Mert én csak „kisfia” maradtam szegénynek, míg élt. „Hagyja, édesanyám – mondtam –, majdcsak megsegít a Jóisten!”

– És megsegítette?

– Meg. Amikor apám hazakeveredett, egy ideig töprengett, aztán azt mondta: „Nézd, fiam. Én tanárnak nem tudlak elhelyezni. Meg az nem is lenne célszerű. De fűtőt tudok belőled csinálni.” Másnap bevitt a vasúthoz.

– Szívesen fogadták?

A billentyűket fényesíti egy ronggyal. Most hangosabban beszél, észrevétlenül merül vissza a múltba.

– Hát, azt azért nem mondhatom. Pap? – kérdezte az első íróasztalnál egy asszony, és úgy megjéjt, hogy rögtön küldött a másodikhoz. Onnan mentem tovább. Már azt hittem, fűtő sem lehet belőlem, amikor a huszonötödik asztalnál odacsapott valaki: ha pap, ha nem pap, a mozdonyon nem a reakciót fogja szolgálni, az egyszer biztos! Így aztán elvégeztem valami gyorstalpalót, és mozdonyra kerültem. Azok voltak csak rázós évek! Azt is mérték, hány kilométert teljesítettünk, azt is figyelték, milyen szerelvényeket továbbítunk, azt is feljegyezték, hány tengelyt viszünk. Egy szép napon arra eszméltünk, hogy sztahanovisták lettünk. Berendeltek a minisztériumba. Ott egy szép beszédet kanyarított valaki, de én egyszer csak közbeszóltam. Nem akartam, hogy baja essék, hiszen nem tudhatta, hogy pap vagyok.

– És mit szolt?

– Hát, egy pillanatra megakadt. Aztán odavágta a papírt az asztalhoz. „Pap, nem pap, az a fontos, hogy rendesen dolgozik. Sok szerencsét!” Ideadta az oklevelet és a borítékot, meg is ölelt, aztán visszajöttem a mozdonyra fűtőnek. Mert itt töltöttem én az igazi egyetemi éveimet.

– Gorkijra gondol, nem?

– No, neki biztosan nehezebb volt. Bár, ami azt illeti, az első időkben én is sokszor gondoltam arra, hogy hazamegyek, és vissza sem jövök többet. Néha, amikor azt a szörnyűséges sznet kotortam – mert nagyon pocsek sznet adtak –, úgy éreztem, leszakad a karom.

– Nem akart könnyebb munkára menni? Később biztosan lehetett volna.

– Akkor már nem. Ha nekem ötvenkettőben valaki azt mondja, Jóska, van itt neked egy íróasztal, rohantam volna, még a lapátot sem néztem volna. De később már nem. Pedig iszonyúan nehéz volt megszokni.

– Bosszantották?

– Hazudnék, ha most azt mondanám, nem. De sokszor kiáltottak oda nekem: „Gyerünk tisztelendő úr!” Azaz: nem. Tiszikének szólítottak „Gyerünk tiszike! Ez nem rózsafüzér!” Ilyesmit kiabáltak. De aztán megszoktak.

– Ez egy kicsit beletörődően hangzik.

– Miért? Mit várt? Azt hiszi, diadalkaput ácsoltak? Nem! Itt csak munkája szerint becsülték meg az embert. A vasutasok akkor is, most is, mint egy nagy család. Vannak kedves gyerekek, de vannak olyanok is, akiket inkább tékozló fiúknak nevezhetnénk. Nekik csak ugródeszka a vasút.

– Az ön esetében kicsit más volt a helyzet, nem? Hiszen mondta, hogy visszahívták a rendbe!

– Azok voltak életem legnehezebb napjai. Egyfolytában arra gondoltam, megint újra kezdek a régi életemet. De mindig megszólalt bennem egy másik hang is: biztos, hogy ez a te igazi életed? Tudja, én boldogultam itt. Engem akkor már megbecsültek, szerettek. De voltak közöttünk, akik nagyon nehezen tudtak beilleszkedni az új körülmények közé. És én úgy láttam helyesnek – lehet, hogy tévedek, vagy pontosabban: tévedtem –, ha ők mennek vissza lefelé. Nekik életformájuk volt a rend, életkeretük a rendház. Én nem bírtam volna a mozdony nélkül, nekem kellett a sík mezők, én akkor már úgy ismertem a vonalakat, mint a tenyeremet.

Kicsit félve tettem föl a következő kérdést:

– Megházasodott?

– Nem. Pap voltam. Határozottan és gyorsan kijavította –: Pap vagyok.

– Ne haragudjék, akkor nem értem.

– Nem is értheti. Én itt lettem boldog ember. A mozdonyon. Azok között, akik tisztikének neveztek. Most elmondok magának egy esetet. Egy reggel a ferencvárosi rendezőn bement a megafon, hogy Kovács 4. József azonnal szálljon le a mozdonyról, és menjen a forgalmi irodába. Azt gondoltam, mozdonyt kell cserélnem, összehánytam hát a holmimat és rohanás. Közben fél szemmel azért figyeltem a szerelvényeket, vajon melyiket kell tovább vinnem és hová. De nem erről volt szó. A forgalmi irodában óriási volt a nyüzsgés. Kiderült, hogy egy nagy-szabású munkaversenyt kell kezdeményezni, de nem volt ott a közelben senki sem, aki meg tudta volna fogalmazni a felhívást. Valaki azt mondta: „Gyerekek, itt van a tisztika a tizenharmadikon. Majd ő megfogalmazza!”

– És megfogalmazta?

– Persze! Én mindig nagyon szerettem az ilyesfajta mozgalmakat. Nagyon jól összeforrasztotta az embereket. No, nem arra gondolok, hogy muszáj versenyezni. Nem szeretem a muszájokat! De amikor többen is egyet akarnak, abból csak jó sült ki a végén.

– Megnyerték a versenyt?

– Én arra már nem emlékszem. De arra igen, hogy vagy két hónap múlva azt mondta nekem az egyik fejes: „Ide figyelj, tisztika! Te értelmes ember vagy! Neked be kellene jönnöd a központba. Ott is hasznodat vennénk!”

– Nem ment, ugye?

– Nem. Én akkor már nem tudtam elhagyni a mozdonyt. Ezt maga valóban nem értheti. Mi, szeminarista koromban, rengeteg istenbizonyítékot tanultunk. De nekem egy is elég. Kijövök a városból, nekivágok az országnak, nézem a zöldbe borult vetéseket, a virágzó fákat, nézem a folyókat, és ilyenkor mindig tudom, hogy érdemes imádkoznom. Hogy van kihez.

Most hallgatunk. A mozdony egyenletes zúgással falja a kilométereket. Fél szemmel az órákra pillantok. Ha szerencsém van, tényleg elérem a csatlakozást.

– Én itt imádkozom. Tudja, a szentírást sokat forgattam fiatal koromban is, de hogy igazán mélyen megértse az ember a benne elmondottakat, ahhoz meg kell érni. Krisztus negyven napot töltött a pusztában. Most már tudom, hogy mindnyájunknak meg kellene találnunk azt a pusztát, és vissza kellene oda vonulnunk, hogy ketten legyünk vele. Hát, ez az én pusztaságom – és körbemutatott a mozdonyon.

– Nem túl hangos ez a pusztaság?

– Megszoktam. Tudja, mi úgy vagyunk a géppel, mint a társunkkal. Minden rezdülését ismerjük, s az ember csak akkor figyel föl, ha valami szokatlant hall.

Most egy állomáson vesztegelünk. A nevét nem látni, mert amint beálltunk, egy vasutas jelezte, húzzunk egész előre, az ellenkező oldalról nyilván egy másik szerelvény is érkezőben van.

– Tulajdonképpen mit szállított ma?

– Tejet. A k-i tejüzemből minden éjjel fölpakolnak, s a rakománnyal lehetőleg azonnal indulni kell. Meg természetesen tejtermékeket. Én vidéki gyerek voltam és maradtam, tudom, milyen nagy dolog, ha reggel már a boltban van az ilyesmi. Régen minden háznál – ahol tellett – volt tehén. De manapság az emberek ingáznak, futnak, rohannak, állva kapják be a reggelit. Amikor itt állok a mozdonyon, arra szoktam gondolni, most versenyt futok a pálinkás hordókkal. Amelyikünk előbb érkezik, az a győztes. Csak hát, ha nem érek oda idejében, akkor az nagyon súlyos vereség. Mert a falusi emberek egy része, ha nem talál hirtelenjében tejet, meghúzza a butykost.

– Most idejében van?

– Már megint a csatlakozás miatt aggódik! Mondtam, hogy idejében odaérünk. Nekem előnyöm van, csak akkor állítanak meg, ha a váltókkal van valami baj, vagy ha nemzetközi gyors jön szembe. De most azok se nagyon törtetnek.

Közben a visszapillantó tükörben megjelenik az állomásfőnök fázós alakja. Hóna alatt tartja a tárcsát. Egész a mozdonyig jön, s felkopog az ablakba.

– Józsi bácsi!

Az öreg lecsavarja az ablakot. Legényesen kikönyököl.

– Képzeld csak, megszületett a második unokám!

– Isten adjon neki erőt, egészséget!

– Úgy legyen! – mondja amaz, és piros sávval díszített sapkáját lejjebb húzza, egészen a szeméig. – Jó utat maguknak! Felemeli a tárcsáját, s a vonat lassan kidőcög, majd egyre sebesebben kattogunk a váltókon, ismét a nyílt tér irányába. Az öreg megint teával kínál, s miközben a forró levelet kortyolgatjuk, visszamutat az állomás felé.

– Hát, ez az én családom. Akármerre megyek, mindenütt van ismerős, mindig történik valami. Hol fogyatkozik a vasutasok nemzetsége, hol meg – mint most is – szaporodik. Ránk is fér a szaporulat! Nem nagyon tolonganak miféleképpen a fiatalok!

– Nehéz munka?

– Nehéz. A családos embernek nehéz megszoknia, hogy reggel néha nem is sejtí, hol alszik majd este. De sok vasutas-szálláson fordultam már meg életemben! De sokszor volt már úgy, hogy rögtön át kellett szállnom a másik mozdonyra, s vinnem kellett valami nagyon fontos és sürgős küldeményt ellenkező irányba! Ennek az a varázsa, hogy soha nem kell azzal törődni, mit hoz a holnap. Tudja, itt tanultam meg bízni. Itt értettem meg, hogy annak, akit én gondviselőmnek hiszek, mindig megvannak a maga tervei, és mindig tudja, mit akar elérni az egyik vagy másik emberrel. Amikor engem annak idején felszenteltek, úgy mondtuk, kiszolgáltatták nekem az „egyházi rend”-et. Nekem ez a szó és ez a fogalom nem tetszett igazán. Ha úgy mondták volna, Isten népének szolgálja lettem, egy igazi, utolsó, mégis fontos szolgál, akkor talán jobban átérteztem volna, mi vár rám az életben, s mit várnak tőlem azok, akiket szolgálnom kell. Én ezt itt tanultam meg igazán.

– Mi volt ennek a leckének a lényege?

– Elég gyakran szoktam beszélgetni „benti” társaimmal. Tudja, számomra mi a legmeglepőbb? Az, hogy elpanaszolják: idegennek érzik magukat a világban. Túl sokat és sokfélét várnak tőlük. Legyenek eligazítók! Megértő társak! Barátok! Mutassanak példát! Mintha mindez olyan egyszerű volna! Aztán meg van egy nagyon furcsa szemléleti átértékelődés. Amikor én fiatal voltam, mindig arra figyelmeztettek bennünket, hogy a papsággal együtt jár a hagyományok továbbítása, évezredek értékek őrzése. Én azt vettem észre, hogy a mai embereket nem nagyon érdeklik az évezredek életértékek. Sokkal inkább az, mi van ma, hogyan

van ma, és mi lesz holnap! Nem tagadom, néha úgy érzem, hogy nagyon sok tár-
sam elbizonytalanodott. Ezt én itt soha nem éreztem. Ellenkezőleg. Nekem itt
meggyőződéseim, hogy szükség van ránk, hogy minden áldott nap tudunk valamit
adni a másik embernek. Ha csak egy mosoly! Egy jó szót! Nem állítottam én azt,
hogy minden embernek kedvére lehet tenni, vagy hogy minden várakozást ki
kell elégíteni. Ez lehetetlenség. Itt tanultam meg igazán, mennyire az. Én most
elmondok magának egy rettenetes történetet. Valamikor a hatvanas években be-
álltam a vonattal B-be, már kezdtem összecsomagolni a holmimat, összefu-
tott a nyál a szájamban, amikor arra gondoltam, mekkora fagyaltot fogok venni –
nagy nyár volt abban az évben –, amikor odaadtak egy papírt, menjek azonnal az
egyik vasúti főtiszt lakásához. Ott laktak az állomás mellett, mentem rögtön.
Amikor megnyitottam a kertkapu csengőjét, ő maga jött elélem. Mit jött! Rohant!
Úgy rángatott be a szobába. Ott feküdt az ágyon az egyetlen lánya, akit minden-
nél jobban szerettem, s akinek talán órái voltak hátra. Később megtudtam, fehér-
vérűségben szenvedett a szerencsétlen. Akkor az a főtiszt rángatta a karomat, és
azt kiáltozta: "Te pap vagy, tégy csodát!" És én azt mondtam neki, majdnem sír-
tam az tehetetlenségtől: „Nem tudok csodát tenni!” Őrjöngött. Álltam ott, ki-
fosztva, reménytelenül, aztán szép csendesen elkezdtem imádkozni. „Mit csi-
nálsz?” – rángatott megint. „Imádkozom.” „Ne imádkozz! Tégy csodát!” „Érte
imádkozom – és rámutattam arra a lányra –. Hogy jól fogadják odafönt!” Akkor
elhallgatott. Én meg elmentem. Amikor legközelebb jártam a városban, találkoztam
ezzel a főtiszttel, megállított és majdnem sírva megkérdezte: „Biztos, hogy
jól fogadták?” „Biztos.” Aztán csak néztük egymást és nekem is könnyek jöttek
a szemembe ...

Hallgattunk. Ritkás ligetek között rohant a vonat, kis, kertés házak tünedeztek
elő. Ez már ismerős vidék volt. Közeledtünk D-hez.

– Kérdezhetek még valamit?

– Mondja csak!

– Melyik szentet érzi magához a legközelebb?

– Én mindig Szent Ferenchez fohászok, ha bajban vagyok. Assisi Szent
Ferenchez. Én nem vagyok bölcs ember, nem vagyok tudós, s manapság a tudó-
soknak és a bölcseknek van igazi becsülete. De higgye el nekem, ebből a mai vi-
lágból azért hiányoznak azok az emberek, akik tudták és átérezték, mit jelent az
egyszerűség meg az az emberi tulajdonság, amit ráhagyatkozásnak szoktak ne-
vezni.

Észrevétlenül siklottunk be D-be. Az első vágányon ott állt még a csatlakozó
vonat, de mellette feltűnt már az indító széles alakja.

– Várj egy pillanatot! – Józsi bácsi úgy hajolt ki az ablakon, mint aki mindjárt
elrepül. – Hoztam valakit!

Az indító hóna alá csapta a tárcsáját és kíváncsian, némi iróniával figyelte,
amint rohanvást kászálódtam le a mozdonyról, épp csak megérintve eddigi kí-
sérőm olajos kezefejét. Amikor felleptem a szerelvény utolsó lépcsőjére, fele-
melte a tárcsát, és szép lassan ballagott a megzötttyenő személykocsi mellett,
melynek lépcsőjén állva a mozdony felé nyújtottam a nyakam.

– Maga Józsi bácsival jött?

– Vele.

– Akkor jó utat – és az egyre gyorsuló vonat után kiáltott –: És sok szerencsét!

(Lejegyezte: S. G.)